

דרוש הספר על מיתת צדיקים ועל חורבן ארץ הגליל בארץ הקדושה שהיה ביום כ"ד שבת העבר ונחרבו העיירות ונהרסו הבתים ונהרגו אלפים נפשות מישראל ובהם גאוני וחכמי ארץ לרוב בעו"ה ונחרבו ג' עיירות צפת טבריא שכם ואש עלה מים טבריא והרעיש טבריא וחומותיה, ושלישים כפרים, ולדעתי מרומז בקרא [תהלים ס'] הרעשת ארץ פצמתה רפה שבריה כי מטה, כי בארבעה תיבות פצמת שבריה כי מטה יש לצרף אותיות צפת ים שבריה שכם — דרשתי זאת בכה"כ הקדושה יום א' ב' אייר פ' אמור תקצ"ז לפ"ק — המו מעי לו זכור אוברגיו ע"ד לפ"ק.

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו. אמרו חז"ל להזהיר גדולים על הקטנים, גם בני אהרן מיותר. וע"ד דרושתנו י"ל כי ידיעת ההפכים אחד, כשם שנעטשו בני אהרן שנכנסו לפנים ממחילתם כן יעטשו בלאתם חוץ למחילת קדושתם, כל איש על מקומו הראוי לו יבוא בשלוש, אין הכהן ראוי להתקדש יותר לכנוס לפני ולפנים, ולא להשפיל עלמו ממדרגת קדושתו ומן המקדש לא ילא דרשו חז"ל מקדושתו לא ילא, ולא יטמא בעל בעמיו פי' הפשטנים וכן כתב רמב"ן לא יטמא הבעל והגדול בעמיו כי בעל לשון גדול ושר אינו ראוי להחל קדושתו לעממות למתים כי זה הוא יליאה ממחילתו. היות כן כשם שבפי אחרי מות הזהיר הקב"ה לאהרן שאל יבוא בכל עת אל הקדש והפחידו בזכירת מיתת בניו כפירש"י אחרי מות משל לרופא וכו' כידוע, ה"ג כשהזהיר לכהנים שלא ילאו חוץ למחילת קדושתם ולא יטמאו למתים אמר הקב"ה אמור אל הכהנים, והזכירם בני אהרן שמתו שלה שמרו קדושת מדרגתם ומתו ע"כ יהי נזהרים לנפש לא יטמא בעמיו שלא ימותו כדרך שמתו בני אהרן, ומידי הזכירו בני אהרן חייב להתעורר על מיתת לדיקים כדאיתא בספרים כל המוריד דמעוה זיה"כ על מיתת בני אהרן בקראו אחרי מות, לא ימותו בניו בחייו, וההיפוך בהיפוך ר"ל אחז"ל [שבת ק"ה:] מפני מה בניו הקטנים מתים מפני שלא התחבל על אדם כשר, על כן כשהזכיר להם מרע"ה מיתת בני אהרן להזהירם על נפש ננת לא יבואו הזהירם שלא יגרמו מיתת בנייהם הקטנים אם לא יבכו על מיתת לדיקים ע"כ אמר להזהיר גדולים על הקטנים שלא יגרמו ח"ו מיתת הקטנים אם לא יתעוררו על מיתת הלדיקים, ויגרמו להם חיים.

על ההרים אשא נהי ועל נאות מדבר קינה שמועה שמענו או לנו כי גבירה לוקה בעו"ה ותחגעש ותרעש ארץ הקדושה נפלו גבורי ישראל ת"ח ולדיקים הרבה וגם נחרבו בתי כנסיות ובתי מדרשות — לשעבר שפך חמתו על עמים ואזניים לכפר על נפשות הלדיקים ובדרשו חז"ל [ילקוט תהלים ע"ט] מזמור לאסף קינה לאסף מיבע"י ליי אלא על שפך חמתו על עמים ואזניים לרחם על בניו ועכשיו בעו"ה אכל את יעקב וגם נהו השמו. על ההרים גדולי ישראל אשא נהי ועל נאות מדבר קינה, כמה נרות לרעות עלינו — אלו שפך חמתו על עמים ואזניים בתי כנסיות מקדשות מעט ובתי מדרשות שמגדלים בהם תורה והם השוו לחורבות בתי מקדש כדכתיב [ישעי' כ"א]

כי יחם ה' ליון יחם כל חרבותי הם חורבות בני לדיקים ואלו נחרבו ושמתו מאין יושב דינו — ואלו מתו כמה מאות מישראל במפולת ברעש ולמא ובהם כמה מאות תינוקות של בית רבן הכל שאין בהם חטא, וכמה חכמי ישראל אלופי יהודה גאוים השמים לילות כימים על התורה ועל העבודה ואפי' ה' הבתים קיימים דינו. ואלו נהרסו עיירות וכתים ומתו חכמים שלא במקום קדוש דינו — כתיב [סוף ישעי'] היוחל ארץ ציוס ה' אש יולד גוי פעם אחת, כי חד מנייהו כחרי מינן דכתיב וליון יאמר איש ואיש יולד בה, וחד מינן כדאזיל להתם כחרי מינייהו [כתובות ע"ה]. נמלא כל אי' מרובע וזה בפשוטיוסן ובלדיקוס ות"ח שבהם כל אי' שקול כמאות ואלפים נמלא בקדושת הארץ וחכמי יולד גוי פעם אי' כי כל איש מהם היה לגוי ולעם. ואך ארץ קדושה כזו אשר מוליד גוי פעם אחת איך תחולל הארץ וינתק ממקום חיותה. והיינו היוחל וישבר ארץ ציוס אי' אש כל כך קדושה שיוולד גוי פעם אחת — וכך אירע בעו"ה דינו — ואלו ה' כך והנשארם היו לפליטה דינו. אך הנשארם כמתים בחייהם מחמת עוני ודוחק ערומי' בלי מלבוש ואין כסות בקרה רעבים ללחם ולמאס למים יתומים קטנים בלי אבות עגונות מבלי בעלי' חכמים מבלי עזר ותושי' נדחה דינו, אם לא היו שבורים בעלי מומין חרוץ ושבור שבר יד ושבר רגל. על אי' כמה וכמה נרה כפולה ומכופלת, אין זה כ"א חלינו המה נושאים ומכאוב חטאתינו המה סובלים. הרימו קול ובכו בכה רב לנסך על קרבנות שהקריבו.

כתיב לא יקרחו קרחה בראשם ובצטרתם לא ישרטו שרטת וגו' כי את לחם אלהים הם מקריבים והיו קודש. דהנה גם בישראל כתיב [דברים י"ד] בניס אהם להי' אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת. ונראה אפי"ה לריך להזהיר צבאיהם. דהפשטנים פירשו בניס אהם לה"א ע"כ לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת כי אין הפסד כל כך בשוב הכן אל אביו ליאור בלור העליון. ובניס אהם לה"א ע"כ אין ללער כ"כ. והנה תינה בפשטיות ישראל, אך בקדושי עליון יפה להם שעה אי' בתשובה ומע"ט בעה"ז מכל חיי העה"ז ולא ימות להו אפילו חור החיים של עה"ז והיו סד"א שמתו לשרוט שרטת על מתים כאלו ע"כ חזר והזהיר אפי' כהנים קדושי עליון שיפה להם שעה אי' בעוה"ז מ"מ לא ישרטו שרטת. אך הטעם באמת למה לא יטעור על ככה, והח"י מ"מ די להלדיקים הללו שזכו להיות קרבן חמים לכפר על עון הדור והרי הקרבנו קרבנות הנשמות הקדושים. והיינו דקאמר לא יקרחו קרחה ולא ישרטו שרטת אטפ"י שהם קדושים ויפה להם שעה אי' בעה"ז מ"מ לא ישרטו שהרי את אשי ה' לחם אלהים הם מקריבים. האזינים הקדושים הללו הקרבנו לחם אלקינו והי' קודש ע"כ אין לשרוט שרטת.

כתיב יהי כבוד ה' לעולם ישמה ה' במעשיו המביט לארץ ותרעד יגע בהרים ויעשנו אשירה להי' בחיי אומרה לאלקי צעודי יערב עליו שיחי אנכי אשמח בהי' יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' [תלים ק"ד]. ובמדרש שוחר טוב והובא בילקוט [שמואל רמז קנ"ח] אמר הזוהר והרעמים באים בפון המעשר וא"ל אלי' זכור לטוב כדן אמרת אכל אינו כן דכתי' המביט לארץ ותרעד כשהקב"ה מביט לארץ ובתי קרקסיאות וטרטיאות עומדות על תלם בניו כמו רמים, וירושלים הקדושה חרבה ושמתה מבלי משיס ע"כ תרעד הארץ ע"ש. ולי"ע איך שייך כדן אמרת אם האמת אינו

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה
חתם סופר <דרשות> - ב: סופר, משה בן שמואל (8) {0} עמוד מס: 354 הודפס ע"י אוצר החכמה

כן ועוד מאי ראי' מיייתי מהמביט לארץ שלא יהי' בעון מעשרות וגזל מתנות טעיים. אקדים דירושלים נקרא מגדל עדר [כמיכה ד'] כי שם מתקבלים ונאספו כל העדרים כ"כ רמב"ן בפסוק ושלשה עדרי לאן רובנים עליה קאי אירושלים ומקום מקדש ושליבת מי קדש מבאר מים חיים ע"ש [בראשית כ"ט]. וי"ל כי עדי' גמטרי'. רחל לאה וזניהם הם ג' עדרים כהנים לוי' וישראלים ע"ש [בצ"ר כ"ב שם] ע"כ ירושלים הוא מגדל עדר. וכנ"ל אל המכוון בעז"ה כי מעיקרה הוה פ"ל נסבא כי הרעש בל בעון המעשרות כי רע"ש אותיות עשר ועשר בשביל שתתעשר ושלא תתע"ש ר"ל.

ואמר לו אלי' שהדין עמו שראוי הוא שיתפכו אותיות עשר לרעש אך אינו כן דהרי כתי' המביט לארץ ותע"ד ואם כדבריו הול"ל ותע"ש אע"כ בעון אשר כל עיר צנו"י על תילה ועיר חלקים מגדל עדי' מושפלת ועדי' אותיות רע"ד ע"כ כתי' ותע"ד ולא ותע"ש כלל ע"ד פ"י המדרש — אלא קושיא לאלקינו חלילה להרהר אבל היתכן מפני שצתי קרקסאות צנו"ים למעלה ראש שפך חמתו על הרי ישראל וגדוליהם אתמהה. והיינו דקאמר יהי כבוד ה' לעולם, כלומר כמתנלל ואומר רע"ש כבוד מעלתך במקומו, אך משפטי' אדבר אותך, המביט לארץ ותע"ד על עדי' ה' כי הושפלה, איך יגע בהר"ם ויעשו והרים החלה מה חטאו אלו הרי ישראל לדיקים וחסידי' ואנשי מעשה הלומדים מחוך הדוחק, אשירה לה' צחי' דיו בעולם שהוא חי בהסתפקות מועט לחם לר' ומים לחץ ישיש כי יהי' עוד נשמה באפו על אנשים כאלו שפך חמתו יערב עליו שימי אנכי אשמה בה' אותן אנשים שאינם שמהים עלי' גיל אלא כשזכ"י ומתפללים תפלה בכוונה ושומחים כשסומכים גאולה לתפלה אז לא פסק חוכא מפומי' כולי' יומא [כברכות ט:]. והיינו כשיערב עליו שימי אז אשמה בה' וא"כ מ"ט ליגע באותן הר"ם ויעשו — הלא יתמו חטאים מן הארץ ורשע"ים אותיות ורשע"ים עוד אינם לא יהיה עוד רעש ורעד בארץ.

ואחז"ל כל המתעלל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו. י"ל משום דשמים וארץ עדים הם ויד העדים בראשונה השמים לא יתנו טלס והארץ לא תתן יכולה כפירשי' בחומש [דברים ל"ב א'], אך מ"מ כל זה בשב ואל תעשה והארץ לא תתן יכולה, אבל בקום עשה מלינו רק בשמים כגון אבני אלגביש [יחזקאל ל"ח] ותדר אש ותאכל חמישיו [מ"ב א'] אבל שתי' הארץ מתקוממת לנקום נקמת ד' ע"ד גם לא מלינו אלא בקרה ועדתו. והטעם כי רוב חטאים מחלק עפר מן האדמה שבאדם ולא מרוחניותו שהרי מפני כן כתאררה האדמה בחטא אדמ"ר ואיך תקומם האדמה לנקום מהאדם והיא הגורמת — אך כל זה בשארי חטאים אך ברמות רוח ומחלוקת שאיננו אלא מרוח גבוה לא מחלק העפר אדרבה אנו מתפללי' ונפשי' כעפר לכל תהי' וא"כ קרה שנכשל בזה הארץ מתקוממת עליו. ומשום"כ המתעלל בהספדו של חכם ברמות רוחא דאית צ"י ראוי לקוברו בחייו ותכס עליו הארץ. והיינו דקאמר הכא יתמו חטאים, וע"י מה יתמו, מן הארץ יתמו שהארץ תקומם על החטאים ורשעים היינו ורשעים עוד אינם.

ונשאר קוי' לאלקינו מדוע עשה ה' ככה לארץ הזאת ומדוע יגע בהרים ויעשו — והיום הגיעני מכתב מירושלים הקדושה מקדוש ה' ידידנו גאון ישראל מהו' ישראל בעהמ"ה פאת השולחן צדיק רחמנא דיהבי' לן ע"ד נתת ליראיך גם להתנוסס, וההוא אמר צ"י דברים

א' אמר שחורבן הגליל הלו יבאו עליה חז"ל במשנה שלהי סוטה בעקבא דמשיחא גליל יחרב, והנה בלי ספק רוח ה' נתנוסקה בו ויהי זה נחמה גדולה כי קרוב עת לעשות לה' — עוד זאת אמר הגאון הג"ל כי חולה חטא חורבן הלו כחטא חורבן בית שני על שנאת חנם ובעו"ה יפה אמר כי שלשה עדרי לאן רבנו שם ס'פרדים, פירושם, ח'סידים ובהם לדיקים ואנשי מעשה אבל צ"י ימים הם והעניות מנוולתן והיא המציאה שאין שלום ביניהם כולו קטנות ומריבות שנאת חנם ומלשינות ולא נשא הארץ לשבת אותם — *) וזה לשון המשנה סוף סוטה בעקבא משיחא הגפן תתן פריה והיין ביוקר ואין תוכחה בית וועד יהי' לזנות והגליל יחרב. הנה מ"ש הגפן תתן פריה והיין ביוקר ואין תוכחה, ר"ל גפן אלן ישראל אומה זו לגפן נמשלה [חולין ל"ב]. תתן פריה בני ליון היקרים המסולא'י בפז ורואים להיות צחורי חמד צ"ס ופוסקי' באופן שיבדקו מדן ועד בחר שבט ויהיו בקיאים בהלכות ודינים ומ"מ יין התורה ביוקר ולא תמלאנה א' בעיר ושנים במשפחה ואין תוכחה לזוכה עמסה כי כולם בילדי נכרים יספיקו בעו"ה — ובית הועד אשר ימלאו שם עוסקי' תורה יהי' לבית זנות, כי הנה בית ועד חכמים ובית זנות הם שני הפכים מקלף אל קלה, שבית הזנות כולו מלה ומריבה כל זונה מקנאת בריך חברתה ע"ד שאמרו [שבת ל"ד]. אפי' זנות מפרכסות כי ראוי ומחויב שתי' שונאות זו את זו ומתקנאות זו בזו, והסיפוך בית ועד החכמים כל בניך למודי ה' רב שלום צדיק, אך בעקבת המשיח בעו"ה בית ועד יהי' כבית הזנות מלא קטנות ומריבות ונגעים ע"כ הגליל יחרב וכדברי הגאון בית ישראל הג"ל.

אך לפי דברי אלי' זכור לטוב שרעידת הארץ הוא מקנאת ירושלים. ל"ל כי לדיק הוא חלקינו וקנאת ירושלים עשתה זאת, כי שם שער השמים פיר שחוצרה לה יחדיו שם הר המורי' עקידת ילחק שם שכב יעקב וחלם לו סולם, שם הר בית ה' ותל שכל פיות עליו פונים ולא זזה שכינה מכותל מערבי — והנה נשכחה לגמרי זה מקרוב מאה שנים שמו פניהם לנפת כי שם קבר איש חלקי' הרשע צ"י במירון והאר"י נפת וכל העולים לא"י לא שמו פניהם אלא לנפת וטצרי' וירושלים נשכחה לגמרי והורד

***) המכתב מהניס ר' ישראל זצ"ל בעהמ"ש תקלין חרתי'ן**
ובית ישראל נרפס כעת בפי' אגרות סופרים בקובץ מכתבי ח"ם פי ס"ב, ע"ש כל המכתב הארוך מספר באריות מהמאורע הרעה ר"ל, ואיך ע"י סיבת קניית ביהבני בירושלים על ידו, שהתנדב הנביל הצדיק ר' עקיבא לעהרין זצ"ל יצא מירושלים בעשרה שבת וניצל ע"ש נפלאות ידובר בו, ושם מודיע להחיים: ובישובי עם כמה רבנים דספרדים היראים ות"ה שלמים ועיני רואות כי כבר ואי שתבנה צפת כי משש לא נשאר בית וכו' מעט שנשארו יושבים באהלי ערביים. חוץ לעיר ויש פחד מרוחות והיות, ולכן שלחתי שיבואו לשעה"ק בתוך כוללנו ונתאחד ביחד בתוכי ירושלים והוכחתי תוכחת על האחרות והשלום והכרת הלשון והשטנה ושנ"ח וכו' ע"ש — ועל זה פרטו מרן פה בסדרה אך לפי וכו' וצדיק הוא וכו'. ובשו"ת ח"ם האהוב"ז ח"א ס"י קל"ב משנת תקס"ד לפיק כתב הח"ם וז"ל: וביום שפחת תורה העבר הניע לירי מכתב מירושלים עה"ק מאחד מתלמידי הושבי' שם וכו' ושם סיפור מגדל הדוחק שיש להאשכנזים שמה: וגדל שנאת הספרדי' עליהם משש כמ"ש בפסקי מהרא"י הג"ל וכו'. ובשו"ת ח"ם החיים ס"י י"ב בתשובה להגאון בית ישראל הג"ל בר"ד בין כולל וואלין ורובי' משנת תק"צ לפיק כתב שם מרן באות ג' וז"ל: ע"ד הפירוד אוי' נא לנו כי בושנו ונבלמנו כי נאמר צדיקים יושבים ארץ הצדקה ופיוזר הנאה להם או' לנו שך עליהם בימינו בינוס לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם אבל מה נעשה שהטאתינו נרמו שא"א להכניסם ע"ב יתפרדו וכו' ואין להאריך במה שלבו של אדם כשר דוה עליו ה' ישפות שלום לת"ה המרבים שלום ולכל אחבי' עכ"ל. מנכוד

מכבוד ובמקום שגם צו"ח מזה לעלות לרגל לירושלים כמ"ש והוכיח בשאלת יעצ"ח ח"א, לא שם ח"ש על לב חלף לעלות לנפת להילולא דרשב"י אשר כבר היה לי ויכוח בזה עם הגאון מהר"ז מרגליות ז"ל* היכן מנינו לעשות יום מועד ביום סילוק לדיק הלל אחז"ל [נדרים י"ב]. הרי עלי שלא לאכול בשר כיום שמת בו רבו, ו' אדר הוא יום תענית וכן ר"ח ניסן וי"ד ניסן וכ"ו ניסן יום מיתת יב"י [כש"ע ח"ה ס"י תק"פ]. ומאז דקרו ל' בזהר [פי האזינו] הילולא הוא ע"ד דאחז"ל במ"ק קלף על עולמו ולקח ממנו נפשות ושמה בהם ככלה. ועד"ז פירשתי וידו שמים פלאך ה' אף אמונתך בקהל קדושים והול"ל גם אמונתך ולא לשון אף שהוא מדה"ד ואף וחימה, אבל לפי הכ"ל יוצן כי סילוקן של חכמים נקרא פלא כידוע ע"כ אמר יודו שמים פלאך ה' למעלה בשמים יודו וישמחו על הפלא סילוק של חכמים ועלייתו למעלה כי שמה בו ככלה חדשה, אך אף וחימה הוא אמונתך בקהל קדושים בקהל ישראל כי ילעטרו על שקלף על עולמו ולקח מהם נפשות. ועכ"פ לא ידעתי מה מקום להילולא ולעזוב את ירושלים עד החימה עזה בעו"ה ולדיק ה' המביט לארץ ותרעד אחיות עדי"ר ירושלים הקודש ולדיק הוא גאון עוזינו מהו ישראל אשר קנן יתר פליטה נפת להעלות ירושלים והיו שם לאחדים עד תננה ותבונן ירושלים צ"ח.

יעד שאנו נודקים בעונת ירושלים כואו ונבדק בעונותינו מה לעשות לאחותינו המוטלים ערומים וערומות הענוטים בחובות ואשר העלו עפר על ראשם מוכים ומרוטי ומעונים ואין מרחם, ואם בגבירה פגעה מדה"ד שפחה ח"ל תדאג הלא יפה אמר בעון מעשר תרעם הארץ ונזכות מתנת עניים יללו מכל רע, ע"כ התאמנו לחינו נדיבי עם חלקי אברהם בכל מקום שהשלוחים יולאים למלאות ידיהם מצרכה ה' והיא תעש"ר ולא תרע"ש, ויסיר ה' חרון אפו ואין פרץ ואין יולאלת ואין לוחמה כרחובותינו אשרי העם שככה לו אשרי העם שהי חלקיה כי אין פרץ כפשוטו שלא יפרון פרוץ בארץ וצבתי ב"י כאשר ה' בעו"ה. ואין יולאלת הוא גירושים ח"ו כאשר היה בעו"ה נימים שעברו, ואין לוחמה כרחובותינו כמו שהיה בשעת השלל בלפת זה שנתיים ביום ח' סיון וכל זה לא יחי עוד חלף ישבו שקטים ושלויים ורעננים ואשרי העם שככה מובטח לו, חלף שלוח ח"כא למיחש שמא ח"ו ישכחו ה' וישמן ישרון ש ע ר

ויבעט — ע"כ דרשו חז"ל ספי"ז דברכות אין פרץ שלא תהא סיעתנו כסיעת שחול שיאל ממנו דואג ואין יולאלת שלא יהי סיעתנו כסיעת דוד שיאל ממנו אחיתופל (כך גי' הערוך בערך פרץ) ואין לוחמה כסיעת אלישע שיאל ממנו גחזי, כרחובותינו שלא יולאל ממנו תלמוד שמקדיה תכשילו צרכים. ו"ל דאלעיל קאי שאפילו אם ח"ו ימנא דואג ואחיתופל על כל פנים לא יהיה כרחובותינו שלא יקדיה צרכים ולא ימשך רבים אחריו ועל זה אמר אשרי העם שהי חלקיה אשרי שככה לו מובטח באין פרץ ויולאלת ויולאלת בעיני עה"ז ואשרי העם שהי חלקיו שלא יהי פרץ ויולאלת ולוחמה בעיני עבודת ה' ואז נוכה כולנו יחד לחזות בנוסס ה' ולבקר בהיכלו וכשם שהספדנו וכנינו על חורבן הערים כך נוכה לשמח בהליכי גדול חלמנו וככנין ליון וירושלים צ"ח חמ"ן:

בעוה"ז אור ליום ה' פ' וישלח תקצ"ח לפ"ק. **דרוש** שדרשתי יום א' פ' וישלח י"ב בסלוי ביום שמועה כי ביום י"ג תשרי העבר נלקח ארון אלקים הגאון מו"ה זצ"ל שהי אבדק"ק פאזען יע"א. והוא זצ"ל פקד וציוה שלא להספידו ומ"מ דרשתי יום א' פ' וישלח הג"ל דרשה זאת. (**)

בפ' השבוע ויאמר חלקים אל יעקב קום עלה בית אל ושם שם ועשה שם מזבח לאל הנראה חל"ך וגוי ויצא יעקב לזה וגוי ויצן שם מזבח וגוי וחמת דבורה מינקת רבקה ותקצר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו חלון בכות פירש"י כיה כפילה כי שם נתכשר ממימתת אמו. וירא חלקים אל יעקב עוד ויצדק אותו פירש"י ברכת אבליים ברכו. ויעל מעליו חלקים וגוי ויצב יעקב מלכה וגוי ויסך עליה נסך וילוק עליה שמן. ונתקשה רמב"ן מה לשון עלה בית אל ושם שם למה לי ושם שם. ומורי בהפלאה ז"ל ת"י בהבין תחלה מיד בכואו בנה מזבח ולא הזכיר שהקריב עליו שום קרבן ולכסוף הוא דכ' וילוק עליה שמן ונתחלה לא הזכיר קרבן, וז"ל אעפ"י שמדרש ובנה מזבח מיד בכואו מ"מ טרם הקריבו עליו נתכשר ממימתת אמו והתחיל להתאבל וק"י"ל [מ"ק כ"ו:] אבל אינו משלח קרבנותיו ע"כ התאבל וברכו הקב"ה נחמת אבל יוסף

רק ספר אחד ישן מונח על הארנו, הבעד"ב לקח הספר מראינו ונתנו לרבינו, והנה הספר הי' ח"י הרשב"א על הש"ס. הבעד"ב הלך לחירו ורבינו פתח הרשב"א ללמוד מתוכו וראה שדף שלם חסר. לקח גליון א' וכתב מלבו כל דברי הרשב"א להשלים מה שחסר, ויהי בבוקר ורבינו נבע לדרבו, ובעל אכפני מצא גליון הזה, וראה לאיזה תיח והבינו מיד שגליון זה השלמה לפה שחסר מהספר דרשב"א. ולקחו רשב"א אחד וראו שנתקיים בהכותב ועפעפ"ך יישירו נגדך, כמעשה דר"ט במס' מגילה דף י"ח ע"ב, / החקרו ונודע להם אח"כ סי' היה הכותב — בשמעו מ"ה הרב"ל בילדותו סיפור זה השתומם מאד, אמר לו אביו הקדוש, על מה אתה מתפלא, השיב לו וכי לא אתבהל על זכרו נפלא כזה של זקני וצ"ל, אמר לו אביו, לא ספירתי לך מעשה הלוי למען התפעל על כח הזכרון של זקנינו, זה אין חידוש כל כך, כי אם רציני להעיר אותך על עוצם סבלנותו חיבתו ואהבתו ושקידתו להתדבק, כי אף שדברי הרשב"א היו אצלו כמנחה בכיסיה, שהרי לא החסיר אפ"י אות אחת בהשלמת דבריו הרשב"א, אעפ"י צמצם מוחו ושכלו הרחב לכתוב ולהשלים התסרוף, וזה טורה על האהבה הגדולה לתורה כדיוטנא חדשה חל לא ללמד עדיין הדמה חרשים כאלו היום ניתנו. ז"ע. [הנה דרוש הספר הנכחי אין תהי ככתיב, והעתקתו כס' תורת משה מהיה על בראשית (ירושלים תרס"ד), בהוספות רבות בס"ד בשער יוסף.]

* עיי בשו"ת ח"ס חו"ד סי' רל"ג ר"ה אמנם וכו' מזה. ושם בס"י רל"ד ממצות ישיבה דוקא בירושלים והעתקתי קצת מזה לעיל בהספידא על הגימ' ר' עמרם חסידא זצ"ל [ע"ש דף ש"ל ע"ד]. (** רבינו עקיבא אינר זצ"ל נולד בעיר אייוענשטאדט (באונגארן) ביום א' לחי"ש מרחשון שנת תקכ"ב לשי"ק, בשנת תקנ"א לפ"ק נתרצה לקבל הרבנות דק"ק מערקיש פריעדלאנד, [וכבר אז היו חליפות מכתבים בינו והח"ס ד"ל, כמובא בשו"ת ח"ס האו"ח סימן קס"ו חו"ד קל"ש]. ובשנת תקע"ד לפ"ק נתקבל לאב"ד ור"מ דק"ק פוזנא ובשנה שלאחריו בא רבינו לפוזנא, ונשבה ארון אלקים בהיותו בן שבעים ושש שנה, ושם מיב. והנה לספר פה מהדרר נאונו וצדקתו ובפרט מגודל מדת ענותנותו מאדם אשר שמו הולך מסוף העולם ועד סופו למותר הוא, וכמ"ש חתנו רבינו הח"ס לקמן: „אין להעריך ואין לספר איה שוקל איה סופר". ומי שרואה רק מה שמספר לנו נכדו הגה"ק זצ"ל בבית אבות" בהקדמת ספרו חתן סופר על שו"ע האו"ח, כל הקורא דברים אלו לבר ישתומם — רק מעשה אחת מרבינו עקיבא אינר מה, מה ששמעתי מכבוד מו"ח הרב ר' שלמה אלכסנדרוי סופר ז"ל, ששמעתי מס"ק של אביו מהרש"ם ז"ע מקראקא, פ"א בנסעו מנשואי א"י מבטנה הוכרח ללון באיזה כפר, ובני לוייה שלו עם התפצלים ז"ל הגיעו עוד שמה, וביקש מהבע"ב ליתן לו איזה כפר, והשיב לו שאין לו כפרים,